

Factsheet Arbeid- en Gezondheidspsychologen

Als huisarts ziet u regelmatig patiënten met psychische vragen die grotendeels werkgerelateerd zijn. Ondertussen is uw eigen werkdruk en die van veel zorgprofessionals hoog, getuige de vele wachtlijsten. Gelukkig is het mogelijk om op het snijvlak van zorg en werk direct te verwijzen naar een professional waar vooralsnog geen wachtlijsten zijn. Zowel een huisarts, POH of bedrijfsarts kan (direct) verwijzen naar een Arbeid- en Gezondheidspsycholoog.

Het onderscheid tussen de psychologen binnen arbeid en gezondheid is wellicht niet altijd even duidelijk. In deze factsheet lichten we toe wat een Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP doet en wat de toegevoegde waarde is voor u als huisarts. Zowel voor u acterend binnen een team en medeverantwoordelijke voor personeelszaken, als voor u als verwijzend huisarts indien sprake is van werk gerelateerde klachten.

Verskillende psychologen

Net als artsen, hebben universitair opgeleide psychologen de mogelijkheid om zich te specialiseren en een post-master registratie te behalen. Als huisarts zult u vooral te maken hebben met:

- Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP
- Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP
- GZ-psycholoog (BIG)
- Klinisch (neuro)psycholoog (BIG) / Psychotherapeut (BIG) ¹

Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP

Arbeid- en Gezondheidspsychologen NIP bevorderen het welzijn en de gezondheid binnen arbeidssituaties. Zij bieden hulp en advies gericht op het welbevinden en het goed presteren op het werk: motivatie, vitaliteit, effectiviteit, productiviteit, werkplezier, terugkeer naar werk en duurzame inzetbaarheid.

Zij werken aan verbetering van functioneren op het werk, hetgeen dus meer is dan louter klachtenreductie.

Zij hebben specifieke kennis en deskundigheid in het begeleiden en behandelen van werkenden die uitgevallen zijn of dreigen uit te vallen van het werk. Ze kijken naar hun psychische gezondheid en naar hoe uitval voorkomen kan worden (voor het individu, het team en de organisatie). Zij werken aan verbetering van functioneren op het werk, hetgeen dus meer is dan louter klachtenreductie. Hun werkerterrein overlapt in beperkte mate met dat van de Arbeid- en Organisatiepsycholoog (advisering met name op team- en organisatieniveau) en de GZ-psycholoog (diagnostiek en behandeling vaak buiten en los van de werkcontext). >>>

¹ In het kader van de nieuwe Beroepenstructuur psychologische zorg wordt het beroep gz-psycholoog op termijn samengevoegd met de kinder- en jeugdpsycholoog tot een nieuw BIG-beroep gz-psycholoog generalist en wordt de psychotherapeut samengevoegd met de klinisch psycholoog tot het specialisme KP-PT.

Kortom, zij zijn dé experts waar het gaat om het verbeteren van de individuele psychische gezondheid en het verbeteren van werkgerelateerd functioneren.

Het is aan te bevelen om door te verwijzen naar een psycholoog die NIP geregistreerd is.

Deze psychologen werken science-based. Daarnaast wordt hun up-to-date kennis geregeld getoetst bij herregistratie. Werkenden, werkgevers, bedrijfsartsen, huisartsen en andere professionals moeten er immers op kunnen vertrouwen dat ze te maken hebben met goed opgeleide professionals, die zich houden aan de beroeps-ethische code en vakinhoudelijke richtlijnen en die zo nodig aan te spreken zijn op hun handelen via het tuchtrecht. Een beroepsregistratie biedt die garantie. Het is dus aan te bevelen om door te verwijzen naar een psycholoog die NIP geregistreerd is.

Er zijn verschillende opties voor financiering van de kosten van de Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP. Vaak betaalt de werkgever de kosten. In een aantal gevallen kunnen de kosten vergoed worden via een werkgeversverzekering (zoals een WGA-verzekering) of via zorgverzekeraars met bedrijfszorgpakketten. Bekijk hiervoor de relevante polissen.

Wanneer verwijst ik door?

Als patiënten met werkgerelateerde klachten zich bij de huisarts melden, is er meestal sprake van psychische klachten waardoor de werknemer niet meer goed kan functioneren of is uitgevallen. Het gaat dan om klachten als vermoeidheid, SOLK, conflicten op het werk, de (digitale) veranderingen niet meer kunnen bijbenen, de combinatie werk-privé niet meer kunnen volhouden, et cetera.

Huisartsen kunnen een Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP inschakelen bij:

- Onderzoek, begeleiding en behandeling van psychische problematiek en het realiseren van re-integratie op de werkvloer.
- Adviseren en afstemming teweeg brengen bij issues m.b.t. gezondheid en re-integratie van werknemers.
- Adviseren m.b.t. preventiebeleid t.a.v. kwaliteit van arbeid en het terugdringen van ziekteverzuim.
- Ontwikkelen en verzorgen van trainingen, bijvoorbeeld rondom persoonlijke effectiviteit.
- Adviseren m.b.t. bevordering van duurzame inzetbaarheid en vitaal gedrag op de werkvloer.
- Het ontwikkelen en implementeren van beleid t.a.v. de sociale werkomgeving, bijvoorbeeld met het oog op sociale veiligheid.
- Onderzoek en advies over inrichting van werkprocessen, werk of een functie (taakontwerp).
- Onderzoek en advies over bepalende factoren voor medewerkertevredenheid en -commitment.

→ VOORBEELD

Mevrouw Jansen meldt zich met vermoeidheidsklachten en spierpijn bij de huisarts. De huisarts verwijst door naar de Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP. De Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP maakt kennis met mevrouw Jansen en voert een intake uit. De Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP stelt vragen aan mevrouw Jansen over de aard van haar spierpijn en vermoeidheidsklachten, het ontstaan en de duur van de klachten, de mogelijke oorzaak of oorzaken van de klachten, factoren die de klachten in stand houden en naar het behandeldoel. Mevrouw Jansen ervaart vermoeidheid door conflicten die zij heeft met een collega. Op grond van deze anamnese stelt de Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP een plan op. Gezamenlijk wordt gekeken hoe de conflicten aangepakt kunnen worden en hoe mevrouw Jansen weer met plezier en energie naar het werk kan. De Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP, huisarts en bedrijfsarts onderhouden gedurende de behandeling contact met elkaar. De Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP wordt ingeschakeld vanuit de aanvullende expertise.

Een overzicht van de diverse werkerreinen, behandeldoelen en praktijkvoorbeelden:

	Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP	Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP	GZ-psycholoog (generalist)¹	Klinisch (neuro) psycholoog / psychotherapeut¹
Werkterrein	Zzp'ers, werknemers, managers, werkzoekenden	Zzp'ers, werknemers, managers, teams, directie, werkzoekenden	Mensen met psychische klachten	Mensen met ernstige/ complexe psychische klachten
Doel werkzaamheden	Curatief, preventief en amplitief (versterkend) Gezond en met plezier functioneren, verbeteren presteren, duurzame inzetbaarheid. Diagnostiek en behandeling werkgerelateerde psychische klachten. Begeleiding terugkeer naar de eigen of naar een andere werkplek, al dan niet in aangepast werk. Werkcontext/ leidinggevende worden betrokken.	Preventief en amplitief (versterkend) Verbeteren functioneren binnen het werk. (Collectieve) werkprocessen en samenwerking verbeteren, duurzame inzetbaarheid vergroten, organisatiecultuur verbeteren en werving en selectie optimaliseren.	Curatief Diagnostiek, indicatiestelling en behandeling van eenvoudige tot matig complexe psychische klachten. Werken aan psychisch weer gezond worden, of leren omgaan met de psychische beperking.	Curatief Diagnostiek en behandeling van complexe, meervoudige psychische aandoeningen.
Praktijkvoorbeelden	Iemand meldt zich ziek, ervaart stress door het werk of heeft angstklachten en wil begeleid worden bij herstel en werkhervatting.	Een manager wil dat zijn team beter presteert of iemand wil weten of een bepaalde baan bij hem/haar past.	Iemand heeft een angststoornis of autisme.	Klinisch psycholoog/psychotherapeut: iemand heeft een complexere persoonlijkheidsstoornis. Klinisch neuropsycholoog: iemand heeft hersentrauma opgelopen bij een auto-ongeluk.
Contact	Zoekt u: een Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP bij u in de buurt? Raadpleeg dan ' Vind een Psycholoog '. Vul de plaats in waar u de psycholoog zoekt en kies bij 'Registratie psycholoog' voor 'NIP-Psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP'. Dan ziet u vanzelf de contactgegevens van deze psychologen bij u in de buurt.	Zoekt u: een Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP bij u in de buurt? Raadpleeg dan ' Vind een Psycholoog '. Vul de plaats in waar u de psycholoog zoekt en kies bij 'Registratie psycholoog' voor 'NIP-Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP'. Dan ziet u vanzelf de contactgegevens van deze psychologen bij u in de buurt.	Zoekt u: een GZ-psycholoog (generalist)? Raadpleeg dan het BIG register: BIG-register (bigregister.nl).	Zoekt u: een klinisch (neuro) psycholoog / psychotherapeut? Raadpleeg dan het BIG register: BIG-register (bigregister.nl).

¹⁾ In het kader van de nieuwe Beroepenstructuur psychologische zorg wordt het beroep gz-psycholoog op termijn samengevoegd met de kinder- en jeugdpsycholoog tot een nieuw BIG-beroep gz-psycholoog generalist en wordt de psychotherapeut samengevoegd met de klinisch psycholoog tot het specialisme KP-PT.

Deze factsheet is in 2023 opgesteld door het [Nederlands Instituut van Psychologen \(NIP\)](#). We danken onze leden, de huisartsen en de NVAB voor het meedenken bij de totstandkoming van deze factsheet.

Het NIP is met zo'n 17.000 leden de grootste vereniging van psychologen in Nederland. We zetten ons in voor de psycholoog als professional en voor de psychologie als vak. Dit doen we door de standaard van de professionals hoog te houden en het vak stevig op de kaart te zetten. We zijn een serieuze gesprekspartner in Den Haag en werken samen met diverse andere belangenverenigingen. Bij vragen kun je contact opnemen met het NIP via info@psynip.nl.

Meer informatie: [Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP](#).